

Liturgie voor de eredienst op

Donderdag 17 april 2025 om

19.00 uur in de Martinus Kerk te Halsteren

Voorganger:	ds. Marina van der Zwaag
Ouderling:	dhr. Bernard Klazema
Diaken:	dhr. Jan Kleinjan
Organist:	dhr. Edu de Goffau
Koster:	mw. Esther Botterweck
Videoteam:	dhr. Martin Vooijs
Medewerking	Koor Glorify
	Mw. Ellen Duivenvoorde, dwarsfluit

Bloemschikking

Witte Donderdag

In veel gemeenten wordt nu avondmaal gevierd, in een dankbaar gedenken hoe Jezus in deze nacht voor zijn dood Pesach vierde met zijn leerlingen, Brood en wijn.

We lezen over de voetwassing: water, een handdoek. Jezus die voorgaat in dienen,

Dienen vanuit kracht, vanuit overvloed.

VOORBEREIDING

Voor de dienst luisteren we naar orgelspel

Welkom en mededelingen

Moment van stilte

De kaarsen worden aangestoken met het licht van de Paaskaars

Aanvangslied Psalm 67: 1 en 3

1 God zij ons gunstig en genadig.
Hij schenke ons 't gezegend licht
dat overvloedig en gestadig
straalt van zijn heilig aangezicht:
opdat hier op aarde / elk uw weg aanvaarde
en tot U zich wend',
zo, dat allerwegen / ieder volk de zegen
van uw heil erkent.

3 De aarde heeft de vrucht gegeven,
die door de hemel werd verwekt,
en uit haar schoot ontspruit nieuw leven
waar God zijn hand houdt uitgestrekt.
God is ons genegen, / onze God geeft zegen,
Hij die alles geeft,
Hij zal zijn geprezen, / Hem zal alles vrezen
wat op aarde leeft.

Bemoediging:

V: Eeuwige, onze God, wij die U nooit hebben gezien,

A: ZIE ONS HIER STAAN

V: Wij die van U hebben gehoord,

A: HOOR GIJ ONS AAN.

V: Uw naam is dat gij mensen helpt,-

A: WEES ONZE HULP,

V En dat Gij alles hebt gemaakt,-

A: MAAK ALLES NIEUW,

V: En dat Gij ons bij name kent,-

A: LEER ONS U KENNEN,

V: Die Bron van leven wordt genoemd,-

A: DOE ONS WEER LEVEN,

V: Die hebt gezegd: Ik zal er zijn,-

A: WEES HIER AANWEZIG. AMEN.

Gezongen kyrielied “Hier op deze aarde”, melodie Lied 547:

1, Hier op deze aarde
vol van mens'lijkheid
loopt uw weg ten leven
boven eindigheid.
Kyrie eleison,
ga ons mensen voor.
Trek door de woestijnen
Uw vernieuwend spoor.

2, Heel de last van leven
draagt U in uw hart,
Deelt in de verscheurdheid
En in onze smart.
Kyrie eleison
Ga ons mensen voor.
Trek door de woestijnen
Uw vernieuwend spoor.

3, laten wij dan eten,
Om te kunnen gaan,
Brood voor hart en leven,
Dat ons bij wil staan.

Kyrie eleison
Ga ons mensen voor.
Trek door de woestijnen
Uw vernieuwend spoor.

RONDONOM HET WOORD

Groet:

V: De Heer zal bij u zijn.

A: **DE HEER ZAL U BEWAREN.**

Gebed voor we uit de Bijbel gaan lezen

Schriftlezing Johannes 13 : 1 t/m 15, NBV21, door lector

¹ Het was kort voor het pesachfeest. Jezus wist dat zijn tijd gekomen was en dat Hij uit de wereld terug zou keren naar de Vader. Hij had de mensen die Hem in de wereld toebehoorden lief, en zijn liefde voor hen zou tot het uiterste gaan.

² Jezus en zijn leerlingen hielden een maaltijd. De duivel had intussen Judas, de zoon van Simon Iskariot, ertoe aangezet om Jezus uit te leveren.

³ Jezus, die wist dat de Vader Hem alle macht had gegeven en dat Hij van God was gekomen en weer naar God terug zou gaan,

⁴ stond tijdens de maaltijd op. Hij legde zijn bovenkleed af, sloeg een linnen doek om

⁵ en goot water in een waskom. Hij begon de voeten van zijn leerlingen te wassen, en droogde ze af met de doek die Hij omgeslagen had.

⁶ Toen Hij bij Simon Petrus kwam, zei deze: 'U wilt toch niet mijn voeten wassen, Heer?'

⁷ Jezus antwoordde: 'Wat Ik doe, begrijp je nu nog niet, maar later zul je het wel begrijpen.'

⁸ 'O nee,' zei Petrus, 'mijn voeten zult U niet wassen, nooit!' Jezus zei: 'Als Ik ze niet mag wassen, kun je niet bij Mij horen.'

⁹ 'Dan niet alleen mijn voeten, Heer,' antwoordde Simon Petrus, 'maar ook mijn handen en mijn hoofd!'

¹⁰ Hierop zei Jezus: 'Wie gebaad heeft hoeft alleen nog zijn voeten te wassen, hij is al helemaal rein. Jullie zijn dus rein – maar niet allemaal.'

¹¹ Hij wist namelijk wie Hem zou uitleveren, daarom zei Hij dat ze niet allemaal rein waren.

¹² Toen Hij hun voeten gewassen had, deed Hij zijn bovenkleed aan en ging weer naar zijn plaats. 'Begrijpen jullie wat Ik gedaan heb?' vroeg Hij.

¹³ 'Jullie zeggen altijd "meester" en "Heer" tegen Mij, en terecht, want dat ben Ik ook.

¹⁴ Als Ik, jullie Heer en jullie meester, je voeten gewassen heb, moet je ook elkaars voeten wassen.

¹⁵ Ik heb een voorbeeld gegeven; wat Ik voor jullie heb gedaan, moeten jullie ook doen.

Zingen Lied 970: 4 en 5

4 Velen mogen dienen
als onze Heer,
Hij wast onze voeten,
velen mogen dienen
als onze Heer,
wij zijn één in Christus.

5 Leden zijn er vele,
één is zijn kerk,
wij zijn Christus' lichaam,
leden zijn er vele,
één is zijn kerk,
wij zijn één in Christus.

Uitleg en verkondiging

Zingen Lied 556: 1, 4 en 5

1 Alles wat over ons geschreven is
gaat Gij volbrengen deze laatste dagen,
alle geboden worden thans voldragen,
alle beproeving van de wildernis.

4 Gij onderhoudt de vlam van ons bestaan,
aan u, o Heer, ontleent het brood zijn leven,
ons is een lofzang in de mond gegeven,
sinds Gij de weg van 't offer zijt gegaan.

5 Dit is uw opgang naar Jeruzalem
waar Gij uw vrede stelt voor onze ogen,
vrede aan allen die uw naam verhogen:
heden hosanna, morgen kruisig Hem!

Gebeden

ALS DE GRAANKORREL STERFT EN MAALTIJD VAN DE HEER...

Nodiging

Koor: *Water van de reiniging was af het vuil van deze winter,
tegenslag en duisternis.
Het stof van deze dag, was af, maak ons schoon van lijf en leden.
Water van de zuivering.*

Kan water wordt uitgegoten

Koor: *Maaltijd van verhalen, maaltijd van herinnering,
bevrijding groeit in de avondschemering.*

Koor: *Kruiden van de reiniging, klein hoefblad, weegbree, maarts viooltje,
lepelblad en waterkers, driekleur, brandnetel, eerste bloei en jonge loten.
Kruiden van de zuivering.*

Kruiden worden getoond

Koor: *Maaltijd van de lente, wie ze eet wordt schoon en leeg,
laat achter zich heel de koude wintertijd.*

Stem:

Avond waarop het brood wordt gedeeld,
Als wordt gegeten het brood der ellende,
het brood van de haast, het brood van bevrijding,
herinnering. Brood der genade.

Avond waarop het brood wordt gedeeld,
Als wordt gebroken brood van gemeenschap,
brood van de troost, brood van het lijden,

brood van de dood. Brood van wedergeboorte

Stem : Zie, zwart het brood der ellende (roggebrood omhoog houden)

Koor: *Bedreigd door geweren, bedreigd door soldaten, bedreigd, gevlucht uit je land, ontheemd en verbannen, een hart vol verlangen naar huis en haard.*

Stem: zie, het bittere brood van verraad (verbrand brood omhooghouden)

Koor: *Verraad van je vrienden, verraad in de liefde, verraad als angst je bespringt, dat alles vergeefs is, in hoop en verwachting teleurgesteld.*

Stem: zie zonder gist het brood van de haast (ongedesemd brood omhoog houden)

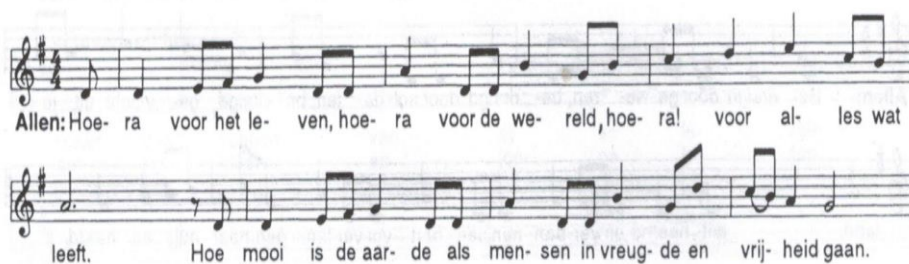
Koor: *Geen tijd om te rijzen, geen tijd om te eten, geen tijd, ga weg hier vandaan, vertrek uit de huizen voor knechten en slaven, in grote haast.*

Stem: zie, het bruine brood der herinnering (bruin brood omhoog houden)

Koor: *Vertel de verhalen, vertel alle tranen, vertel en zing steeds opnieuw dat lied van bevrijding uit zorg en uit lijden, een dankbaar lied.*

Stem: zie het wittebrood der bevrijding (wit brood omhooghouden)

Koor + gemeente:

Allen: Hoe- ra voor het le- ven, hoe- ra voor de we- reld, hoe- ra! voor al- les wat leeft. Hoe mooi is de aar- de als men- sen in vreug- de en vrij- heid gaan.

Stem:
avond waarop het brood wordt gedeeld,
als wordt gebroken brood van de gemeenschap,
brood van de troost, brood van het lijden,
brood van de dood, brood der genade.

Avond waarop het brood wordt gedeeld,

als wordt gegeten het brood der ellende,
het brood van de haast, het brood van bevrijding,
herinnering. Brood van wedergeboorte.

(het brood wordt omhooggehouden/ niet het verbrande brood)

laten wij dan allen nemen van dit brood
en eten met elkaar, zoals wij, die leven met elkaar,
lief en leed, het leven delen.

Koor: *Brood der ellende, brood van de haast, brood der bevrijding, herinnering.*

Stem:

laten wij dan allen nemen van dit brood,
het zwarte en het witte,
het bruine en het ongedesemde brood,
maar niet het bittere brood van verraad.

Koor: *Brood der ellende, brood van de haast, brood der bevrijding, herinnering.*

Stem:

laten we eten, laten wij delen
wat ons is gegeven aan lief en leed, vreugde en smart.
Brood der gemeenschap.

Koor: *Brood der ellende, brood van de haast, brood der bevrijding, herinnering.*

Stem:

de keer dat het brood gebroken werd
door Jezus, mens uit Nazareth,
door Jezus die zijn leven lang
vertelde van de eigen gang die hij moest gaan,
die voorbeeld was hoe toch het kwade te verslaan
zonder geweld en wereldse macht,
maar sterk door innerlijke kracht.

Een mens, een man, een spiegel van wat uit een andere wereld kwam,
wat uit een andere wereld komt en woont onder ons-
wacht op ons, tot wij woning geven.
Dan krijgen wij wijsheid hoe met anderen te leven,

voor anderen te zijn, zich weg te geven,
wanneer dat nodig is.

Stem: Marcus 14:22-24.

²² Terwijl ze aten, nam Hij een brood, sprak het zegengebed uit, brak het brood, deelde het uit en zei: 'Neem hiervan, dit is mijn lichaam.'

²³ En Hij nam een beker, sprak het dankgebed uit en gaf hun de beker, en allen dronken eruit.

²⁴ Hij zei tegen hen: 'Dit is mijn bloed, het bloed van het verbond, dat voor velen vergoten wordt.'

Voorganger: Het lichaam van Christus, brood uit de hemel, neemt, eet, gedenkt en gelooft...

Voorganger: Het bloed van Christus, wijn van het Koninkrijk, neemt, drinkt, gedenkt en gelooft...

Terwijl de schalen en de bekertjes rondgaan speelt het orgel.

Koor: *De Eeuwige, Alomtegenwoordige, Ongeziene, Dichtbije, Hem zij onze lof en dank.*

De Eeuwige, Alomtegenwoordige, Ongeziene, Dichtbije, Haar zij onze lof en dank.

Koor: *Dit is de avond dat trouw wordt gevierd en liefde en iets nieuws, iets nieuws, dat nog door 't kwaad moet gaan tot het gelouterd en gesterkt, als nieuwgeboren op mag staan.*

Koor en gemeente:

Allen Muziek: Anneke Plieger v. d. Heide

De Eeu wi- ge, Al- om- te-gen- woor- di- ge, On- ge-
zie- ne, Dicht- bij- e, Hem zij on- ze
lof en dank. De Eeu- wi- ge, Al- om te- gen-
woor- di- ge, On- ge- zie- ne, Dicht- bij- e,
Haar zij on- ze lof en dank.

The image shows a musical score for a choir and congregation. It consists of five staves of music in a treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a time signature of 8/8. The lyrics are written below the notes. The text is: "De Eeuwige, Alomtegenwoordige, Ongezienene, Dichtbije, Hem zij onze lof en dank." The score is attributed to Anneke Plieger v. d. Heide.

Koor: *Dit is de avond van uitzicht en hoop, van uittocht die gebeurt, wanneer een mens zich overgeeft aan dat wat sterker is dan wij, gehoorzaam wordt aan een Geheim.*

Koor en gemeente:

Allen Muziek: Anneke Plieger v. d. Heide

De Eeu wi- ge, Al- om- te-gen- woor- di- ge, On- ge-
zie- ne, Dicht- bij- e, Hem zij on- ze
lof en dank. De Eeu- wi- ge, Al- om te- gen-
woor- di- ge, On- ge- zie- ne, Dicht- bij- e,
Haar zij on- ze lof en dank.

This is an identical copy of the musical score shown above, featuring the same five staves of music and lyrics.

Koor: *Dit is de avond van lof en van dank, herinnering die blijft aan elke keer dat wij verlost, bevrijd, van machten en onszelf, weer verdergaan vol dankbaarheid.*

Koor: *De Eeuwige, Alomtegenwoordige, Ongeziene, Dichtbije, Hem zij onze lof en dank.*

De Eeuwige, Alomtegenwoordige, Ongeziene, Dichtbije, Haar zij onze lof en dank.

De arrestatie:

Stem: Samen gegeten, samen gedronken, samen gemeenschap geweest, en nu weer alleen. Alleen?

Koor: *In de stilte van de nacht met mijn vrienden, met mijn vrienden, word ik bang, beangst en bang, zo vlakbij mijn trouwe vrienden.*

Stem:

Driemaal gevraagd om met mij te waken,
driemaal zo moe, zijn jullie gaan slapen.

Koor: *In de stilte van de nacht groeit de wanhoop, groeit de wanhoop, slechts verlatenheid en angst, ja, van god en mens verlaten.*

Stem:

Verborgen God, laat U toch vinden,
treed toch tevoorschijn, laat U zien!
Wij zoeken U met hart en zinnen,
wij zoeken U met hart en ziel

Koor en gemeente :

Allen

In de stilte van de nacht groeit aan-vaar-ding, groeit aan-vaar-ding,
In de stilte van de nacht ju-das-kus-sen, ju-das-kus-sen,
vre-de spreidt zich in mijn hart, o-ver-ga-ve en ont-hech-ting.
o-ver-val-len, op-ge-bracht, om wat schijn-ge-tui-ge-nis-sen.

Stem : Driemaal gevraagd of jij Hem zou kenen,
Driemaal gevluht in niets dan ontkenning

Koor: *Verborgen God, laat Je toch vinden, treed toch tevoorschijn, laat Je zien.
Wij zoeken Jou met hart en zinnen, wie zoeken Jou met hart en ziel.
Geef ons de kracht die ene stap te doen weg van onszelf, nabije naar jou toe.*

Stem: en zij zochten een reden om hem te doden.

We zijn een moment stil.

Daarna wordt de avondmaalstafel afgedekt, waarna degenen die niet blijven voor het gezamenlijk kijken naar The Passion in stilte de kerk verlaten...